

Filozofická fakulta Univerzity Pardubice

Ústav historických věd

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Kateřina MUSILOVÁ

Činnost městské rady v Pardubicích v letech 1678 - 1683

Pardubice 2017, 132 stran + přílohy

Vedoucí práce: PhDr. František Šebek

Základem rozsáhlé bakalářské práce Kateřiny Musilové čítající 132 stran textu je formou registáře zpracovaný radní manuál, zachycující práci městské rady v Pardubicích v letech 1678 až 1683 (s. 31 – 101). Volbu tématu je třeba přivítat z několika důvodů. Předně samotné dějiny Pardubic po třicetileté válce nejsou příliš frekventovaným badatelským tématem a od dob Sakařových stále ještě čekají na své moderní historiografické zpracování. Každá pramenně založená studie je tedy vítaným příspěvkem. Navíc městská rada coby vrcholný samosprávný orgán byla pro fungování městské komunity zcela klíčová a přehled její činnosti včetně personálního složení bude pro další výzkum usilující postihnout pravidla, mechanismy života a vztahové sítě v hradbách barokních Pardubic nepochybně přínosný. Toto konstatování lze vztáhnout i na urbánní dějiny jako takové, v níž je poslední dobou kladen důraz na výzkum právě zmíněných aspektů, souvisejících se sociálními vazbami uvnitř městské komunity, s její identifikací, kolektivní mentalitou apod. (Jaroslav Miller, Petr Černíkovský, pro období třicetileté války např. Marek Ďurčanský či Jiří Hofman). I zde ale platí, že větší pozornosti domácích badatelů se těší zejména období třicetileté války, druhá polovina 17. a 1. polovina 18. století je na tom o poznání hůře.

Je třeba ocenit časově náročnou práci, kterou autorka do zpracování pramene vložila – v registovaném radním manuálu zjistila celkem 271 radních zasedání a identifikovala 736 projednávaných případů. Velmi vítám, že nezůstalo „jen“ u zpracování regist, ale že Kateřina Musilová nerezignovala na snahu zjištěné informace prezentovat. Zvolila formu přehledných, jen stručně a spíše povšečně komentovaných tabulek. Sledovala změny (či spíše stabilitu) personálního složení rady (s. 102-105), četnost a kalendářní rozložení zasedání městské rady po jednotlivých zkoumaných letech (s. 106-112) a konečně obsahovou náplň zasedání rady (s. 113-127), pro kterou si musela vymyslet zastřešující kategorie a jednotlivé případy do nich rozřadit, aby bylo možné tuto asi nejpestřejší stránku výpovědní hodnoty pramene alespoň základním způsobem na omezeném stránkovém prostoru zpřístupnit ve zvolené tabulkové formě - přidaná podkapitola 5.2.7. (Obecný rozbor projednaných případů) má přes všechnu snahu jen výběrovou ilustrativní povahu.

I když zde de facto nejde o nějakou autorskou interpretaci či tvůrčí nakládání s výpovědní hodnotou pramene, ale vlastně o popis a shrnutí extrahovaných dat, autorkou předložená statistika má potenciál stát se vítaným zdrojem informací pro příští badatele, kteří tak získají např. komparativní materiál k dalším podobně laděným studiím, podklady k hlubší prosopografické analýze městských elit či prostor k úvahám o byrokratické každodennosti a rytmičtému životu při řízení města. To vše zaslouží uznání.

Celkově dobrý dojem z práce Kateřiny Musilové však kazí několik viditelných problematických míst. Nejpatrnější je to na prvních třech úvodních kapitolách. Místo zdánlivě „povinné“ kapitoly o dějinách města, která je ostatně dost povrchní, závislá na několika málo zdrojích (zejména Sakař a Šebek a kol.), místy doplněných naopak příliš detailními informacemi s omezenou výpovědní hodnotou, jejichž zařazení do textu nemá jasný důvod a působí nekoncepčně, by bylo vhodnější vložit obecný metodologický úvod, který by zasadil autorčino téma do širšího kontextu a prozradil její obeznámenost se současnými trendy urbánních dějin. Právě v tom vidím jednu z největších slabín úvodních kapitol – absenci badatelského kontextu. Patrné je to zejména na kapitole 2, která by měla představit strukturu městské společnosti v Pardubicích – v předkládané podobě je povrchní, mozaikovitá, neukotvená v současných výzkumech – či ve výkladu o rolnických bouřích roku 1680. Místo zastaralého Rezka by bylo lépe vycházet z modernějších zpracování, např. z pera Jaroslava Čechury. K tomu se přidává byť pochopitelná stylistická neobratnost a nevypsánost začátečníka, která ztěžuje četbu („*Snažili se vytvořit co nejlepší reprezentativní smysl města*“ – s. 4) a místy zamlžuje obsah informací, případně působí jako zbytečná hlušina bez sdělovacího potenciálu („*V 70. a 80. letech 17. století ovlivňovala chod města městská rada.*“ – s. 11). Formulace typu „*Dne 22. března vydal císařský mandát několik článků*“ (s. 9.) přisuzují právě oněm formulačním nesnázím raději než nepochopení odborné terminologie ze strany autorky. Rovněž se nepodařilo příliš osvětlit funkční náplň některých členů rady, např. rozdíl mezi primátorem a purkmistrem (větě „*Primátor vykonával funkci purkmistra stejně jako ostatní konšelé, zasedal však na začátku roku a rok svým jednáním i ukončoval.*“ moc nerozumím – s. 17).

Rušivě působí také faktické chyby a nepřesnosti rozseté v textu – regent Hamza byl instalován roku 1550, nikoliv 1500 (s. 5), autor zákoníku se jmenoval Pavel Kristián z Koldína, ne Matyáš (s. 11) apod.

Větší pozornost také měla být věnována poznámkovému aparátu, aby mohl zdárně plnit svou funkci. Některé drobnější poklesky pramení zřejmě z neznalosti příslušných norem citování zejména kolektivních prací (*Vorel, Petr. A Kol. Aut. Historický atlas měst České republiky* – pozn. 22 na s. 3 aj.) či studií v periodikách (pozn. 41 na s. 7), poznámka typu „*Manuál*“ (pozn. 81, 85 aj.) alespoň bez příslušné paginace je nic neříkající a nadbytečná.

Závěrem se musím zmínit i o obligátní gramatické podobě textu. Zde by bylo vhodné věnovat více pozornosti redakční úpravě, která by doplnila chybějící větnou interpunkci, odstranila častou neshodu podmětu s přísudkem (životy se *neslučovali* – s. 12, případy *obsahovali* – s. 119 atd. atd.) a eliminovala četné překlepy („*lidí*“ měli zakázáno šít – s. 107, na „*Časlavku*“ a sedláci mohli „*napadnou*“ domy – s. 9, dohoda „*vyšla v platnost*“ – s. 8 atd.).

Největší devizou předkládané práce Kateřiny Musilové tak zůstává řemeslně zvládnutý registář pardubického radního manuálu jako podklad pro práci dalších badatelů, což vlastně na bakalářskou práci není vůbec málo. S ohledem na výše řečené práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou** na základě průběhu obhajoby.